Sámi allaskuvla

VSÁM-1100

Sámi girjjálašvuohta ja didaktihkka

15 oahppočuoggá

Dutkan- ja oahppostivrra jođiheaddji dohkkehan mearrádusnotáhtain 29.10.2026, dutkan- ja oahppostivrra ášši DOS 26/18 vuođul (Public áššenr. 26/01363).

1. Oahpu namma

Sámegillii: Sámi girjjálašvuohta ja didaktihkka
Dárogillii: Samisk litteratur og didaktikk
Eaŋgalasgillii: Sámi literature and didactics

2. Oppalaš dieđut oahpu birra

Oahpu koda: VSÁM-1100

Dássi: Bachelor

Viidodat: 15 oahppočuoggá

Galli lohkanbaji badjel: 1

Oahpu lágideapmi: Neahttadoarjjaoahpahus, mearkkaša oahppu lágiduvvo sihke fysalaš deaivvademiid, neahttadeaivvademiid ja hárjehallama bokte.

Fágalaš latnjalasvuohta: Oahppoovttadagas lea 15 oč fágalaš latnjalasvuohta dáiguin vuođđoskuvlaoahpaheaddjeoahpuid sámegiela fágaiguin:
SAM-1100 Lohkan- ja čállinoahpahus giellaoahppa mánáid- ja nuoraidgirjjálašvuohta
SAM-1101 Lohkama čállima ja njálmmálaš gálggaid ovdánahttin
SAM-2101 Giellavariašuvnnat servodagas ja čiekŋudeaddji lohkandáidu

3. Oahpu gullevašvuohta

Oahppu fállojuvvo válljenmuni oassin eará oahpaheaddjeoahppoásahusaid studeanttaide. Dat fállojuvvo studeanttaide geain lea aktiivvalaš lohkanvuoigatvuohta vuođđoskuvlaoahpaheaddjeoahpuin eará oahppoásahusain.

4. Sisabeassangáibádusat

Aktiivvalaš oahppovuoigatvuohta vuođđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 1-7 ja vuođđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5-10 master oahpuin eará oahppoásahusain, ja sámegiella.

Sámegiela gáibádus
Sámegiela gáibádusa sáhttá deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámegiela vierrogiellan ja Ruoŧa gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200–300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhttá maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji

oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuohta man dási gelbbolašvuohta ohccis lea, de áššii ovddiduvvo fágalaš árvvoštallamii ja meannuduvvo dán vuođul.

5. Oahpahus- ja eksámengiella

Oahpahus- ja eksámengiella lea davvisámegiella.

6. Sisdoallu

Oahppofálaldat gieđahallá sámegiela girjjálašvuođa gárggiideami, ja mánáid- ja nuoraidgirjjálašvuođa. Studeanta oahppá sámi girjjálašvuođa mearkkašumi birra servodagas ja oahpahusas, ja oažžu vuođđodieđuid sámegiela ja girjjálašvuođa historjjás. Oahpus studeanttat oahpásnuvvet sámi girjjálašvuođa guovddáš oahpahusvugiide, ja girjjálašvuođa vejolašvuođaide ohppiid sátneráju viiddideamis. Fágadidaktihkka deattuha muđuid lohkanoahppama ja -oahpahusa, ja lohkama ja čállima árvvoštallama.

Oahpahusas leat čuovvovaš fáttát

Girjjálašvuohta (10 oč)
Sámi girjjálašvuođa historjá ja mearkkašupmi servodagas ja skuvllas 1 oč
Girjjálašvuođa geavahus ja mearkkašupmi skuvllas 2 oč
Sámi girjjálašvuođa guovddáš dutkanteoriijat ja -metodat 1,5 oč
Sámi njálmmálaš árbevieruid oahpahus skuvllas 1 oč
Sámi álbmotdikten ja máinnastanárbevierru 1 oč
Luohti ja eará sámi musihkka 1 oč
Sámi mánáid- ja nuoraidgirjjálašvuohta ja dan analyseren 2 oč
Eamiálbmotgirjjálašvuohta 0,5 oč

Fágadidaktihkka (5 oč)
Sámi girjjálašvuođa guovddáš oahpahanmetodat 3 oč
Sámi njálmmálaš árbevieruid oahpahus skuvllas 1 oč
Lohkanstrategiijat 1 oč

7. Oahppanjoksosat

Diehtu:
Studeanta
- Dovdá sámi girjjálašvuođa servodatlaš mearkkašumi
- Dovdá sámi mánáid- ja nuoraidgirjjálašvuođa ja dan šáŋŋeriid ja pedagogalaš geavahusa skuvllas

- Dovdá guovddáš dutkanteoriijaid- ja metodaid sámi girjjálašvuođa suorggis
- Dovdá guovddáš oahpahanmetodaid sámi girjjálašvuođasuorggis
- Dovdá iešguđetlágan vugiid kártet, árvvoštallat ja bagadallat ohppiid
- Dovdá čállingiela historjjá váldolinjjáid
- Dovdá digitála reaidduid maid sáhttá atnit sámegielfága oahpahusas.

Máhttu:
Studeanta
- Máhttá plánet ja čađahit sámegiela oahpahusa ja ákkastallat fágalaš válljema
- Máhttá plánet, čađahit ja árvvoštallat ohppiid lohkama, čállima ja njálmmálaš ovdanbuktima oahppi ovdánanmuttu vuođul
- Máhttá dulkot ja analyseret mánáid- ja nuoraidgirjjálašvuođa teavsttaid
- Máhttá girjjálašvuođa analiisavugiid, ja movt atnit dain ávkki oahpahusas
- Máhttá ávkkástallat sámi girjjálašvuođa oassin sámegiela oahpahusas iešguđetge luohkkácehkiid ja dáidodásiid mielde
- Máhttá analyseret prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuid sámegiela didaktihka perspektiivvas

Oppalaš gelbbolašvuohta:
Studeanta
- Máhttá iešheanalaččat ja ovttas earáiguin bargat sámegieloahpahusa ovddidemiin ja dan evalueremiin
- Dovdá ja lea diđolaš iežas rollas gielalaš rollamodeallan oahpaheaddjeámmáhis
- Lea háhkan nana máhttu sámegielas skuvla- ja oahpahandilis
- Máhttá geavahit oahppoplánaid ja iešguđetlágan oahppobirrasiid, ja plánet, čađahit, heivehit, kártet ja evalueret oahpahusa
- Máhttá geavahit ođđa teknologiija oahpahusas

8. Oahpahan- ja oahppanvuogit

Oahppoovttadat lágiduvvo deaivvademiid ja neahttaoahpahusa bokte. Lohkanbajis leat 2 fysalaš deaivvadeami. Dasa lassin lea neahttaoahpahus ja iešheanalaš barggut. Logaldallamat, hárjehallamat, webinarat, seminárat, joavkobarggut, oktagaslaš barggut, studeantaovdanbuktimat ja bagadallan leat dábálaš bargovuogit oahpus.

9. Gáibádusat beassat eksámenii

Gáibádussan beassat eksámenii lea:
- 80 % oassálastin buot osiin oahpahusas.
- 2 oktagaslaš čálalaš barggu, okta reflekšuvdnačálus ja okta fágačálus. Goappásge galget leat gaskkal 500-800 sáni.
- 1 njálmmálaš ovdanbuktin, oktagaslaččat dahje joavkkus.

10. Eksámen

Eksámen lea oktagaslaš 5- beaivásaš ruovttueksámen, mii árvvoštallojuvvo ECTS-árvosátnevuogádaga mielde árvosániiguin A- F.

11. Leago privatisttain vejolaš váldit dan oahpu?

Ii leat.

12. AI geavaheapmi geatnegahtton bargguin ja eksámenis

Studeanta galgá sihke geatnegahtton bargguin ja eksámenis čilget movt lea ávkkástallan AI vástádusas.

13. Kvalitehtasihkkarastin

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuođat ja geatnegasvuođat studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta. Studeanttain lea geatnegasvuohta searvat árvvoštallamiidda mat leat oassin kvalitehtasihkkarastinvuogádagas.